

ZASADY OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY 2 LICEUM (PO GIMNAZJUM)

opracowane na podstawie materiałów katechetycznych „W świecie” z serii „Drogi świadków Chrystusa”; podręcznik nr AZ-42-01/10-KR-6/13 do nauczania religii rzymskokatolickiej zgodny z programem nauczania nr AZ-4-01/10

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a. w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b. wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a. opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b. uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a. opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b. ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c. aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a. opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b. wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c. wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)	dokładna znajomość cytatów z lekcji	przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami	niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu	kojarzenia z treścią cytatu	brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)	-wszystkie tematy -zapisy -prace domowe -staranne pismo -własne materiały -ilustracje itp.	-starannie prowadzony -wszystkie tematy i notatki -prace domowe	-zeszyt staranny -luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	-zeszyt czytelny -braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)	-pismo niestaranne -liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	-brak zeszytu
3. Prace domowe	-staranne wykonanie -treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach -dużo własnej inwencji -twórcze	-merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem -staranne -czytelne -rzeczowe	-wskazują na zrozumienie tematu -niezbyt twórcze	-powiązane z tematem -niestaranne	-widać próby wykonania pracy -na temat	-praca nie na temat -brak rzeczowości w pracy -brak pracy
4. Testy i sprawdziany	-wszystkie polecenia wykonane poprawnie -rozwiązane też zadanie dodatkowe	-75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) -75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)	-75% zadań podstawowych -50% wymagań rozszerzających	-75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)	-50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych	-poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	-wiadomości zawarte w podręczniku i zeszycie - uzupełnione wiedzą spoza programu -wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język -używanie pojęć	-wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem	-wyuczone na pamięć wiadomości -uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami -potrzebna pomoc nauczyciela	-wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć -odpowiedź niestaranna -częste pytania naprowadzające	-słabe wiązanie faktów i wiadomości -chaos myślowy i słowny -odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy -dużo pytań pomocniczych	-brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

		-odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych				
--	--	---	--	--	--	--

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra i celująca
<h2>Rozdział I</h2> <h3>Początek i kres świata</h3>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia poznanie w naukach empirycznych i teologicznych; - wymienia nazwy pięciu dróg poznania Boga podanych przez św. Tomasza; - odróżnia rozumienie Boga podawane przez chrześcijaństwo od innych wyjaśnień; - wyjaśnia, jak Kościół rozumie kreacjonizm i ewolucjonizm; - przedstawia wybrane koncepcje dotyczące początków istnienia w religiach naturalnych; - charakteryzuje rozumienie „początku i celu” w judaizmie, chrześcijaństwie i islamie; - definiuje pojęcie „sekta”; - charakteryzuje zjawisko ponowoczesności; - interpretuje z religijnej perspektywy biblijny tekst o stworzeniu. - pamięta literackie interpretacje biblijnego tekstu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega subiektywizm i obiektywizm w poznaniu teologicznym; - charakteryzuje drogę poznania Boga zaproponowaną przez św. Tomasza; - wyjaśnia, w czym wyraża się transcendencia i immanencja Boga Objawienia; - wymienia dokumenty Kościoła, w których wyjaśniany jest stosunek Kościoła do ewolucjonizmu i skrajnego kreacjonizmu; - wymienia wspólne elementy wyjaśnień na temat „początków” podawane przez religie naturalne; - wymienia podobieństwa i różnice w wyjaśnieniach „początku i celu” trzech wielkich religii monoteistycznych; - rozróżnia destrukcyjny kult sekty od pozytywnej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia warunki konieczne do odkrywania prawdy poprzez poznanie teologiczne; - uzasadnia, wykorzystując jedną z podanych dróg poznania Boga, Jego Istnienie; - charakteryzuje przymioty Boga objawienia; - uzasadnia brak wykluczania się ewolucjonizmu i wiary chrześcijan w Boga Stwórcę; - wyjaśnia, czym różnią się koncepcje „początków”; - wyjaśnia przyczyny różnic w rozumieniu „początku i celu” w religiach monoteistycznych; - uzasadnia, dlaczego sekty stanowią dla człowieka zagrożenie; - uzasadnić niebezpieczeństwa wynikające z ponowoczesności; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę korzystania z poznania teologicznego; - ukazuje możliwości odkrywania istnienia Boga; - ukazanie rozumienia Boga przez chrześcijaństwo; - wie na jakiej podstawie można pogodzić tezy zwolenników ewolucjonizmu z nauczaniem Kościoła; - potrafi odpowiedzieć czy wyjaśnienia na temat początków istnienia podawane przez religie naturalne pomagają zrozumieć prawdę o stworzeniu czerpaną z Bożego objawienia; - umie ocenić wyjaśnienia „początku i celu” przedstawiane przez religie monoteistyczne; - opisuje jak można się przygotować na ewentualny werbunek prowadzony przez członków sekty; - na podstawie tekstu piosenki J. Kaczmarskiego Postmodernizm ukazuje dlaczego naszych dni nie możemy planować w taki

	o stworzeniu świata.	doktryny Kościoła Katolickiego; - wyjaśnia, kiedy ponowoczesność może sprzyjać, a kiedy utrudniać rozwój człowieka; - ukazuje religijną interpretację początków świata i człowieka.	- uzasadnia, dlaczego nie można w sposób dosłowny odczytywać biblijnych tekstów o stworzeniu.	sposób, jak ironicznie śpiewał o nich autor..
Rozdział II Bóg Stworzyciel	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra i celująca
	Uczeń: - wymienia funkcje aniołów; - wyjaśnia, na czym polega szczególna rola człowieka w dziele stworzenia; - charakteryzuje postawy proekologiczne oparte na chrześcijańskim rozumieniu świata; - wyjaśnia, na czym polega współpraca człowieka z Bogiem w przekazywaniu życia; - wyjaśnia sens niesienia duchowej pomocy chorym i umierającym.	Uczeń: charakteryzuje naturę aniołów; - definiuje pojęcie „zarządzania” światem według zamysłu Bożego; - definiuje pojęcia „integralnej ekologii” i „skrajnego ekologizmu”; - wymieni argumenty Kościoła przemawiające za obroną życia od chwili poczęcia; - wymienia podstawy odpowiedzialności za chorych, cierpiących i umierających.	Uczeń: - uzasadnia, że Bóg jest Stwórcą świata widzialnego i niewidzialnego; - interpretuje zadanie, jakie Bóg wyznacza człowiekowi w dziele Stworzenia; - uzasadnia, dlaczego św. Franciszek z Asyżu uznawany jest za pierwszego ekologę; - uzasadnia, dlaczego aborcja pociąga za sobą ekskomunikę; - uzasadnia stanowisko Kościoła przeciwstawiające się skracaniu życia ludzkiego.	Uczeń: - przedstawia nauczanie Kościoła na temat aniołów; - ukazuje szczególne miejsca człowieka w dziele stworzenia; - uzasadnia, dlaczego skrajny ekologizm stoi w sprzeczności z chrześcijańską koncepcją świata; - wyjaśnia dlaczego Kościół przywołuje argumenty natury biologicznej i społecznej w kwestiach troski o godność człowieka; - argumentuje konieczność ochrony życia ludzkiego.
	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra i celująca
	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie imienia Jahwe i Emmanuel; - wyjaśnia istotę grzechu	Uczeń: - wyjaśnia treść drugiego przykazania Bożego; - wyjaśnia specyfikę grzechu pierwotnego;	Uczeń: - wymienia imiona Boga używane w Starym i Nowym Testamencie; - wymienia skutki	Uczeń: - charakteryzuje chrześcijańskie rozumienie relacji między Bogiem i człowiekiem;

<h2 style="text-align: center;">Rozdział III</h2> <h3 style="text-align: center;">Bóg Osoba</h3>	<p>pierworodnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje religijne znaczenie okresów Adwentu i Bożego Narodzenia; - potrafi ukazać odmienność Jezusa od innych postaci historii; - wymienia tajemnice bolesne i chwalebne Różańca; - wyjaśnia, czym różni się zmartwychwstanie Jezusa od wskrzeszeń, o których mówią Ewangelie; - charakteryzuje sposoby oddawania przez wierzących czci Maryi 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia czym jest religijny charakter świąt Bożego Narodzenia; - wymienia przykładowe imiona nadawane Jezusowi w Biblii; - przedstawia wiodące idee Wielkiego Postu; - wymienia przywileje Maryi nazwane w dogmatach Kościoła. 	<p>grzechu pierworodnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia aktualność wydarzeń związanych z przyjściem Jezusa na ziemię; - wyjaśnia znaczenie imion: „Kyrios”, „Mesjasz”, „Zbawiciel”, „Syn Człowieczy”; - rozróżnia pojęcia: „post” „wstrzemięźliwość”, „jałmużna”; - wyjaśnia tytuły nadawane Mary 	<ul style="list-style-type: none"> - właściwie rozumie pojęcie „pokory”; - ukazuje spełnienie obietnic Boga w przyjściu na ziemię Jezusa Chrystusa; - ukazuje religijną prawdę o Jezusie Chrystusie jako Bogu; - uzasadnia powód, dla którego Biblia nadaje Jezusowi różne tytuły; - uzasadnia potrzebę podejmowania praktyk pokutnych; - uzasadnia, dlaczego Kościół potrzebuje wzoru wiary Maryi.
<h2 style="text-align: center;">Rozdział IV</h2> <h3 style="text-align: center;">Królestwo Boże</h3>	<p style="text-align: center;">Ocena dopuszczająca</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega chrześcijańskie rozumienie zbawienia; - wymienia czynniki określające godność człowieka; - wyjaśnia, czym dla człowieka jest wniebowstąpienie Jezusa; - wyjaśnia, dlaczego dla chrześcijan moralność oparta na prawie naturalnym jest niewystarczająca; - potrafi zdefiniować sumienie; - charakteryzuje wartości chrześcijańskie. 	<p style="text-align: center;">Ocena dostateczna</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego człowiek w pełni może zrozumieć siebie i swoje przeznaczenie tylko w Jezusie Chrystusie; - charakteryzuje aspekty godności osoby przedstawiane przez chrześcijaństwo; - uzasadnia, że zmartwychwstanie Jezusa nadaje nowy sens ludzkiemu życiu; - interpretuje wybrane przykazania Dekalogu w świetle wskazań Jezusa; - wymienia czynniki 	<p style="text-align: center;">Ocena dobra</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego nurty ezoteryczne są nie do pogodzenia z chrześcijaństwem; - wyjaśnia, dlaczego udział w sakramentach Kościoła rozwija poczucie godności osoby; - wyjaśnia, na czym polega nowość ukazanego przez Jezusa sensu ludzkiego życia; - uzasadnia nowość moralności ogłoszonej przez Jezusa; - opisuje proces kształtowania sumienia; - uzasadnia, że 	<p style="text-align: center;">Ocena bardzo dobra i celująca</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia prawdę o powszechności zbawienia w Jezusie Chrystusie; - wyjaśnia dlaczego dla chrześcijan obrona godności człowieka jest zadaniem, od którego nie można się zwalniać; - potrafi opowiedzieć, na podstawie perykopy spotkania Jezusa z Nikodemem (J 3, 1-21), co pomaga zrozumieć sens życia; - wie jakie trudności i korzyści napotykamy,

		<p>deformujące sumienie; - uzasadnia konieczność kształtowania sumienia; - uzasadnia potrzebę hierarchii wartości.</p>	<p>uznawanie Boga za najwyższą wartość rozwija człowieka.</p>	<p>decydując się na życie oparte na moralności ogłoszonej przez Jezusa; - wyjaśnia znaczenie sumienia dla dojrzewania człowieka; - wie, dlaczego wartości religijne nie powinny być peryferyjne w hierarchii wartości.</p>
<p>Rozdział V Życie Królestwem Bożym</p>	<p>Ocena dopuszczająca</p>	<p>Ocena dostateczna</p>	<p>Ocena dobra</p>	<p>Ocena bardzo dobra i celująca</p>
	<p>Uczeń: - wyjaśnia znaczenie pojęcia „królestwo Boże”; - wyjaśnia biblijne rozumienie pojęcia „świat”; - wymienia kilka dokumentów Kościoła podejmujących problematykę rozwoju osobistego człowieka, życia rodzinnego i społecznego; - wie co to znaczy być dorosłym; - zna chrześcijańskie rozumienie słów „małżeństwo” i „rodzina”; - wymienia niebezpieczeństwa płynące z dehumanizacji kultury i cywilizacji; - definiuje co oznacza "być patriotą" oraz "być obywatelem świata”;</p>	<p>Uczeń: - charakteryzuje rzeczywistość ogłoszonego przez Jezusa królestwa Bożego; - charakteryzuje zasady życia chrześcijańskiego we współczesnym świecie; - wyjaśnia dlaczego Kościół w swoim nauczaniu podejmuje problematykę dotyczącą różnych dziedzin życia; - uzasadnia potrzebę troski o rozwój religijny; - wyjaśnia, na czym polega budowanie królestwa Bożego w rodzinie; - przedstawia stanowisko Kościoła wobec osiągnięć kultury i cywilizacji; - wymienia zadania stojące przed chrześcijaninem w życiu obywatelskim; - interpretuje tytuł</p>	<p>Uczeń: - uzasadnia, dlaczego rzeczywistość królestwa Bożego obejmuje wszystkie obszary życia człowieka; - uzasadnia znaczenie wiedzy religijnej dla odkrywania przez chrześcijanina swojego miejsca w świecie; - wyjaśnia zależność między nauczaniem Jezusa i nauczaniem Kościoła w sprawach społecznych; - charakteryzuje Chrześcijanina odpowiedzialnego za królestwo Boże; - wie w jaki sposób ma przygotowywać się do budowania królestwa Bożego w rodzinie, którą założy; - wymienia wymiary, w jakich realizuje się</p>	<p>Uczeń: - wyjaśnia związek zachodzący między królestwem Bożym i Kościołem; - wyjaśnia związek pomiędzy tendencjami ponowoczesności i prawem królestwa Bożego; - uzasadnia, dlaczego Kościół ma obowiązek zabierania głosu w sprawach innych niż religijne; - wyjaśnia zależność pomiędzy dojrzewaniem osobowościowym i religijnym; - uzasadnia stanowisko Kościoła w odniesieniu do pozasakramentalnych związków; - uzasadnia chrześcijańskie korzenie kultury i cywilizacji; - wyjaśnia, dlaczego chrześcijanin winien</p>

	- wyjaśnia, co znaczy, że Maryja jest Królową Polski.	Królowa Polski w odniesieniu do Maryi.	kulturotwórcza funkcja chrześcijańska; - uzasadnia, że bycie „obywatelem świata” może być wyrazem patriotyzmu; - wymienia kilka wydarzeń z historii Polski, które wiążą się kultem Maryi.	angażować się w sprawy życia narodowego, państwowego, politycznego i międzynarodowego; - uzasadnia teologiczne podstawy kultu Maryi.
<h2 style="text-align: center;">Rozdział VI</h2> <h3 style="text-align: center;">Wieczne Królestwo</h3>	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra i celująca
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „zmartwychwstanie ciała”; - wymienia używane w języku religijnym określenia końca świata; - charakteryzuje „niebo”, „czyściec”, „piekło”; - zna zwyczaj święcenia ziół 15 sierpnia; - wie czemu służył mit o Ikarze i Prometeuszu; - definiuje pojęcie duchowości. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia związek zachodzący pomiędzy zmartwychwstaniem Jezusa i życiem wiecznym człowieka; - interpretuje ewangeliczne pojęcie „czuwanie”; - wyjaśnia różnice pomiędzy „karą” potępionych i oczyszczających się; - wyjaśnia, dlaczego w wierze Kościoła przyjmuje się „zaśnięcie”, a nie śmierć Maryi; - wyjaśnia na przykładzie świętych rolę sakramentów w osiągnięciu Bożego zbawienia; - charakteryzuje duchowość chrześcijańską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia dlaczego człowiek w swoim myśleniu i w swoich oczekiwaniach wykracza poza granice swojego poznania; - uzasadnia, że Paruzja będzie dniem Sądu Ostatecznego i powszechnego; - interpretuje prawdę wiary o powołaniu człowieka do życia wiecznego; - wyjaśnia znaczenie wiary we wniebowzięcie Maryi dla życia Kościoła; - interpretuje biblijną symbolikę ostatecznego celu człowieka (Ap 7); - opisuje metodę chrześcijańskiej medytacji z Pismem świętym. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego chrześcijaństwo odrzuca reinkarnację; - wyjaśnia związek pomiędzy Paruzją i Sądem Ostatecznym; - uzasadnia podstawy decyzji opowiedzenia się za życiem z Bogiem bądź bez Niego; - uzasadnia podstawy sformułowania dogmatu o wniebowzięciu Najświętszej Maryi Panny; - uzasadnia, że Boże zbawienie jest dostępne dla wszystkich ludzi; - wyjaśnia różnice pomiędzy medytacją religii wschodnich i chrześcijańską